

سبک هندی

انقلاب اجتماعی دیگری که باعث تغییر سبک در شعر گردید در دوره حکومت سلسله صفوی بود. عدم توجه حکومت صفوی به شعر مدحی آئینی، باعث شد شاعران جهت امرار معاش و ثروت اندوزی به دربارهای هند روی آورند. آشنائی با تفکرات هندوان و معارف آنان تا حدودی در تغییر سبک مؤثر بود. در دوره سبک هندی که حدود ۱۵۰ سال طول کشید شهرهای اصفهان و کاشان توسعه یافت و رفاه اقتصادی مردم بیشتر شد و هر کس به وسع خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات و شعر و شاعری روی آورد. قالب مسلط سبک هندی تک بیت است نه غزل، البته تک بیتها با نخ قافیه و ردیف به هم وصل شده، شکل غزل را می‌گرفتند. ساختار سبکی بیت هندی چنین بود که مطلبی معقول عنوان می‌شد که به آن (پیش مصرع) می‌گفتند و سپس مصراع‌های هنری و محسوس که به آن (مصرع برجسته) می‌گفتند به دنبال آن می‌آمد. شاعر بیشتر به فکر مصرع برجسته بود و گاهی مصرع برجسته گفته می‌شد و سپس پیش مصرع ساخته می‌شد. دو شیوه عمده در سبک هندی وجود دارد که عبارت است از:

الف) شیوه عده‌ای که ابیات آنان قابل فهم بوده است، یعنی رابطه مصرع معقول و محسوس (تبدیل موضوع به مضمون) معتدل و لطیف است و بین ابیات ارتباط وجود دارد؛ مانند اشعار صائب و کلیم و حزین.